

NHỮNG LỖI SAI PHỔ BIẾN TRONG HỌC TIẾNG ANH CỦA SINH VIÊN VÀ ĐỀ XUẤT KHẮC PHỤC

Đỗ Thị Xuân
Khoa Ngoại ngữ, Đại học Hạ Long

Tóm tắt: Trên thực tế, nhiều sinh viên vẫn gặp trở ngại trong các yếu tố cơ bản của tiếng Anh, bao gồm phát âm, ngữ pháp, cách sử dụng từ vựng, cũng như bốn kỹ năng chính: nghe, nói, đọc và viết. Những lỗi sai này thường bắt nguồn từ sự ảnh hưởng của tiếng mẹ đẻ, phương pháp học tập chưa hiệu quả, thiếu cơ hội thực hành và tâm lý thiếu tự tin khi sử dụng ngôn ngữ. Nghiên cứu đã chỉ ra một số lỗi điển hình như phát âm sai âm cuối, sử dụng sai cấu trúc ngữ pháp, lựa chọn từ không phù hợp và hạn chế trong kỹ năng giao tiếp. Dựa trên những phát hiện này, nghiên cứu đề xuất một số giải pháp dành cho cả giảng viên và sinh viên. Đối với giảng viên, cần chú trọng áp dụng phương pháp giảng dạy giao tiếp, tích hợp công nghệ và cung cấp phản hồi thường xuyên. Đối với sinh viên, cần tăng cường thực hành chủ động, học từ vựng theo ngữ cảnh và tạo môi trường sử dụng tiếng Anh.

Từ khóa: lỗi ngữ pháp, lỗi phát âm, tính từ, trạng từ, phương pháp nghe, tập luyện, phiên âm Quốc tế, ý tưởng, ngôn ngữ, cấu trúc, mắc lỗi, không đúng ngữ cảnh, đơn độc, tính học thuật.

COMMON MISTAKES STUDENTS MAKE WHEN LEARNING ENGLISH AND SUGGESTIONS FOR REMEDY

Abstract: In reality, many students still struggle with fundamental elements of English, including pronunciation, grammar, vocabulary usage, and the four main skills: listening, speaking, reading, and writing. These errors often stem from the influence of their native language, ineffective learning methods, lack of practice opportunities, and a lack of confidence in using the language. Research has identified several typical errors such as incorrect pronunciation of final sounds, misuse of grammatical structures, inappropriate word choices, and limitations in communication skills. Based on these findings, the study proposes several solutions for both instructors and students. For instructors, emphasis should be placed on communicative teaching methods, integrating technology, and providing regular feedback. For students, increased active practice, contextual vocabulary learning, and creating English-speaking environments are necessary.

Keywords: grammatical errors, pronunciation errors, adjectives, adverbs, listening methods, practice, International Phonetic Alphabet, ideas, language, structure, making mistakes, out of context, isolation, academic rigor.

Nhận bài: 17/03/2026

Phản biện: 19/04/2026

Duyệt đăng: 23/04/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, tiếng Anh đã trở thành một công cụ quan trọng giúp sinh viên tiếp cận tri thức, nâng cao năng lực chuyên môn và mở rộng cơ hội nghề nghiệp. Đặc biệt, đối với sinh viên đại học, việc sử dụng thành thạo tiếng Anh không chỉ phục vụ cho học tập mà còn là yêu cầu thiết yếu trong môi trường làm việc hiện đại. Tuy nhiên, thực tế giảng dạy cho thấy nhiều sinh viên vẫn gặp không ít khó khăn trong quá trình học và sử dụng tiếng Anh.

Một trong những vấn đề nổi bật là sinh viên thường xuyên mắc các lỗi sai cơ bản về phát âm, ngữ pháp, từ vựng cũng như các kỹ năng nghe, nói, đọc, viết. Những lỗi sai này không chỉ làm giảm hiệu quả giao tiếp mà còn ảnh hưởng đến kết quả học tập và sự tự tin của người học. Mặc dù đã được học tiếng Anh trong nhiều năm, nhưng khả năng vận dụng ngôn ngữ của sinh viên vẫn còn hạn chế, đặc biệt trong các tình huống giao tiếp thực tế.

Nguyên nhân của tình trạng này xuất phát từ nhiều yếu tố khác nhau như ảnh hưởng của tiếng mẹ đẻ, phương pháp học tập chưa phù hợp, thiếu

môi trường thực hành và tâm lý ngại sử dụng tiếng Anh. Bên cạnh đó, việc dạy và học đôi khi còn nặng về lý thuyết, chưa chú trọng đúng mức đến việc phát triển kỹ năng thực hành ngôn ngữ. Điều này dẫn đến tình trạng sinh viên “biết nhưng không dùng được”, hoặc sử dụng tiếng Anh với nhiều sai sót.

Xuất phát từ thực tế đó, việc nghiên cứu, phân tích những lỗi sai phổ biến của sinh viên trong quá trình học tiếng Anh là hết sức cần thiết. Đồng thời, đề xuất các giải pháp phù hợp nhằm khắc phục những hạn chế này sẽ góp phần nâng cao chất lượng dạy và học tiếng Anh trong nhà trường. Đây cũng chính là lý do tác giả lựa chọn đề tài “Những lỗi sai phổ biến trong học tiếng Anh của sinh viên và đề xuất giải pháp khắc phục” để nghiên cứu và áp dụng trong thực tiễn giảng dạy.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Những lỗi sai phổ biến trong học tiếng Anh của sinh viên

- Lỗi về phát âm (Pronunciation)

Lỗi phát âm là một trong những khó khăn phổ biến nhất đối với sinh viên khi học tiếng Anh.

Nhiều sinh viên thường bỏ qua hoặc phát âm sai âm cuối (final sounds), chẳng hạn như worked /wɜ:k/ bị đọc thành /wɜ:k/. Bên cạnh đó, sự nhầm lẫn giữa các âm gần giống nhau cũng thường xuyên xảy ra, ví dụ /s/ và /ʃ/ trong see và she, hoặc /t/ và /θ/ trong tin và thin. Một lỗi khác là không nhấn đúng trọng âm của từ, như record (danh từ) và record (động từ), dẫn đến hiểu nhầm khi giao tiếp. Ngoài ra, sinh viên thường bị ảnh hưởng bởi cách phát âm tiếng Việt, dẫn đến việc đọc từng âm riêng lẻ mà không nối âm (connected speech), ví dụ next day đọc rời rạc thay vì nối âm tự nhiên. Những lỗi này không chỉ làm giảm khả năng nghe hiểu mà còn khiến người học thiếu tự tin khi giao tiếp. Do đó, việc luyện phát âm theo bảng phiên âm quốc tế (IPA) và thực hành thường xuyên là rất cần thiết để cải thiện kỹ năng này.

- Lỗi ngữ pháp (Grammar mistakes)

Lỗi ngữ pháp là một trong những lỗi phổ biến nhất của sinh viên khi học tiếng Anh, ảnh hưởng trực tiếp đến độ chính xác và rõ ràng trong giao tiếp. Một lỗi thường gặp là sử dụng sai thì, chẳng hạn như I go to school yesterday thay vì I went to school yesterday. Ngoài ra, sinh viên thường nhầm lẫn giữa các loại từ, ví dụ dùng tính từ thay cho trạng từ như She sings beautiful thay vì She sings beautifully. Việc sử dụng mạo từ (a, an, the) cũng gây khó khăn, chẳng hạn nói I bought book thay vì I bought a book. Bên cạnh đó, lỗi về sự hòa hợp giữa chủ ngữ và động từ cũng rất phổ biến, như He go to school every day thay vì He goes to school every day. Một số sinh viên còn gặp khó khăn với câu bị động, ví dụ The homework did by me thay vì The homework was done by me. Những lỗi này chủ yếu xuất phát từ việc áp dụng máy móc quy tắc hoặc ảnh hưởng từ tiếng mẹ đẻ. Chính vì thế làm câu sai nghĩa hoặc thiếu chính xác

- Lỗi từ vựng (Vocabulary mistakes)

Lỗi từ vựng là một trong những vấn đề phổ biến khiến sinh viên gặp khó khăn trong việc diễn đạt ý tưởng bằng tiếng Anh. Trước hết, sinh viên thường sử dụng từ không đúng ngữ cảnh, ví dụ dùng economic thay vì economical trong câu This car is very economic (đúng phải là economical). Bên cạnh đó, lỗi dịch từng từ từ tiếng Việt sang tiếng Anh (word-for-word translation) cũng rất thường gặp, chẳng hạn như I very like this subject thay vì I really like this subject. Ngoài ra, sinh viên dễ nhầm lẫn giữa các từ gần nghĩa như say, tell, speak và talk, dẫn đến câu sai như She said me the truth thay vì She told me the truth. Một số trường hợp khác là dùng sai cụm từ cố định (collocations), ví dụ make homework thay vì do

homework. Những lỗi này chủ yếu xuất phát từ việc học từ vựng rời rạc, thiếu ngữ cảnh và không chú ý đến cách sử dụng thực tế.

- Lỗi trong kỹ năng nghe (Listening)

Lỗi trong kỹ năng nghe là một trong những trở ngại lớn đối với sinh viên khi học tiếng Anh. Trước hết, nhiều sinh viên không nhận diện được từ do hiện tượng nối âm (connected speech), ví dụ cụm next day thường được phát âm gần giống /neks dei/ khiến người học khó nhận ra từng từ riêng lẻ. Bên cạnh đó, sinh viên có xu hướng phụ thuộc quá nhiều vào phụ đề khi xem video hoặc phim, dẫn đến khả năng nghe thực tế không được cải thiện.

Một lỗi phổ biến khác là nghe được từ nhưng không hiểu ý chính của bài nghe, do tập trung vào từng từ riêng lẻ thay vì nội dung tổng thể. Ví dụ, khi nghe một đoạn hội thoại, sinh viên có thể nhận ra các từ đơn lẻ nhưng không nắm được nội dung chính của cuộc trò chuyện. Ngoài ra, việc thiếu vốn từ vựng và chưa quen với tốc độ nói tự nhiên của người bản xứ cũng làm giảm hiệu quả nghe hiểu. Những khó khăn này chủ yếu xuất phát từ việc thiếu luyện tập thường xuyên và phương pháp nghe chưa phù hợp.

- Lỗi trong kỹ năng nói (Speaking)

Lỗi trong kỹ năng nói là một trong những hạn chế rõ rệt của sinh viên khi sử dụng tiếng Anh trong giao tiếp. Trước hết, nhiều sinh viên có tâm lý ngại nói và sợ sai, dẫn đến việc né tránh giao tiếp hoặc chỉ trả lời ngắn gọn, thiếu tự tin. Bên cạnh đó, khi nói, sinh viên thường ngập ngừng, sử dụng nhiều từ đệm như uh, um và dừng lại lâu để suy nghĩ, khiến lời nói thiếu tự nhiên. Ví dụ, thay vì nói trôi chảy I think English is important for my future, sinh viên có thể nói ngắt quãng: I... think... English... important... for future. Ngoài ra, việc sử dụng cấu trúc câu đơn giản và lặp lại cũng rất phổ biến, như chỉ dùng mẫu câu I like..., I want... mà không mở rộng ý. Điều này làm cho bài nói trở nên đơn điệu và thiếu tính học thuật. Nguyên nhân chủ yếu là do thiếu môi trường thực hành và vốn từ vựng, cấu trúc còn hạn chế.

- Lỗi trong kỹ năng viết (Writing)

Lỗi trong kỹ năng viết là một trong những vấn đề phổ biến của sinh viên khi học tiếng Anh, ảnh hưởng trực tiếp đến khả năng diễn đạt ý tưởng một cách rõ ràng và logic. Trước hết, nhiều sinh viên viết câu thiếu chủ ngữ hoặc động từ, chẳng hạn như Very happy to study English thay vì I am very happy to study English. Bên cạnh đó, lỗi chính tả cũng xảy ra thường xuyên, ví dụ viết enviroment thay vì environment. Ngoài ra, sinh

viên thường gặp khó khăn trong việc sắp xếp ý tưởng một cách logic, dẫn đến đoạn văn thiếu liên kết và khó hiểu. Một lỗi khác là lạm dụng câu đơn, ví dụ viết liên tiếp các câu như I like English. It is interesting. I study every day mà không sử dụng câu phức để mở rộng ý. Những hạn chế này chủ yếu do thiếu luyện tập và chưa nắm vững cấu trúc viết học thuật.

2.2. Nguyên nhân của các lỗi sai

Những lỗi sai trong quá trình học tiếng Anh của sinh viên xuất phát từ nhiều nguyên nhân khác nhau, cả chủ quan lẫn khách quan. Trước hết, sự ảnh hưởng của tiếng mẹ đẻ (mother tongue interference) là nguyên nhân phổ biến, khiến sinh viên có xu hướng áp dụng trực tiếp cấu trúc tiếng Việt vào tiếng Anh, dẫn đến sai về ngữ pháp và cách diễn đạt. Ví dụ, cách nói I very like this subject phản ánh cấu trúc tiếng Việt “tôi rất thích môn này”. Bên cạnh đó, phương pháp học truyền thống còn nặng về lý thuyết, chú trọng ghi nhớ quy tắc ngữ pháp mà thiếu thực hành giao tiếp, khiến sinh viên khó vận dụng kiến thức vào thực tế. Ngoài ra, môi trường học tập thiếu tính tương tác, ít cơ hội sử dụng tiếng Anh trong đời sống hàng ngày cũng làm hạn chế khả năng phản xạ ngôn ngữ.

Một nguyên nhân khác là tâm lý sợ sai, e ngại bị đánh giá, khiến sinh viên không dám nói hoặc viết, từ đó bỏ lỡ cơ hội cải thiện kỹ năng. Thêm vào đó, sự thiếu tự tin trong khả năng ngôn ngữ cũng làm giảm động lực học tập. Không ít sinh viên còn học tập một cách thụ động, phụ thuộc vào giảng viên mà chưa chủ động tìm kiếm cơ hội luyện tập. Cuối cùng, việc thiếu sự hướng dẫn cụ thể, chi tiết và kịp thời từ giảng viên trong việc sửa lỗi cũng khiến sinh viên không nhận diện được sai sót của mình. Tất cả những nguyên nhân trên có mối quan hệ chặt chẽ và tác động trực tiếp đến hiệu quả học tiếng Anh của sinh viên.

2.3. Giải pháp khắc phục các lỗi sai

- Khắc phục lỗi phát âm

Sinh viên cần áp dụng các phương pháp học tập phù hợp và có tính hệ thống. Trước hết, việc luyện tập theo bảng phiên âm quốc tế (IPA) là rất cần thiết, giúp người học nhận diện chính xác các âm và phát âm đúng ngay từ đầu. Sinh viên nên kết hợp nghe và lặp lại (listen and repeat) để hình thành phản xạ âm thanh chuẩn. Bên cạnh đó, việc sử dụng các ứng dụng luyện phát âm như Elsa Speak, Duolingo hoặc các từ điển có phát âm chuẩn sẽ hỗ trợ hiệu quả trong việc điều chỉnh lỗi sai.

Ngoài ra, sinh viên cần chú ý luyện phát âm các âm cuối, trọng âm từ và ngữ điệu trong câu để giao tiếp tự nhiên hơn. Việc ghi âm giọng nói của mình và so sánh với người bản ngữ cũng là một phương pháp hữu ích để nhận ra và cải thiện lỗi. Quan trọng hơn, người học cần kiên trì luyện tập hàng ngày và chủ động sử dụng tiếng Anh trong giao tiếp để nâng cao kỹ năng phát âm một cách bền vững.

- Khắc phục lỗi sai ngữ pháp

Để khắc phục lỗi ngữ pháp, sinh viên cần xây dựng nền tảng kiến thức vững chắc về các cấu trúc cơ bản và hiểu rõ cách sử dụng trong từng ngữ cảnh cụ thể. Việc học ngữ pháp không nên dừng lại ở lý thuyết mà cần kết hợp với thực hành thông qua viết câu, đoạn văn và giao tiếp. Sinh viên nên thường xuyên làm bài tập để củng cố và kiểm tra mức độ hiểu bài của mình. Ngoài ra, việc ghi chép lại các lỗi sai cá nhân và được giảng viên sửa chữa kịp thời sẽ giúp hạn chế lặp lại sai sót.

Bên cạnh đó, người học cần chú ý đến sự hòa hợp giữa chủ ngữ và động từ, cách sử dụng thì và các dạng câu khác nhau. Việc sử dụng tài liệu học tập đa dạng như sách, video và bài tập trực tuyến cũng góp phần nâng cao hiệu quả. Quan trọng hơn, sinh viên cần có ý thức tự học và ôn tập thường xuyên. Qua đó, khả năng sử dụng ngữ pháp sẽ trở nên chính xác và linh hoạt hơn trong giao tiếp.

- Khắc phục lỗi từ vựng

Để nâng cao vốn từ vựng, sinh viên cần học từ theo cụm từ và trong ngữ cảnh cụ thể thay vì ghi nhớ rời rạc từng từ đơn lẻ. Việc ghi chép từ mới kèm theo ví dụ minh họa sẽ giúp người học hiểu rõ cách dùng và ghi nhớ lâu hơn. Sinh viên cũng nên chú ý học các cụm từ cố định và cách kết hợp từ (collocations) để sử dụng tự nhiên hơn. Bên cạnh đó, việc đọc sách, báo và tài liệu tiếng Anh sẽ giúp mở rộng vốn từ một cách hiệu quả. Người học cần tránh thói quen dịch từng từ từ tiếng Việt sang tiếng Anh, thay vào đó nên học cách diễn đạt theo tư duy của ngôn ngữ đích.

Ngoài ra, việc ôn tập từ vựng thường xuyên là rất cần thiết để tránh quên kiến thức đã học. Sinh viên cũng có thể sử dụng các ứng dụng học từ vựng để hỗ trợ quá trình học. Nhờ đó, khả năng sử dụng từ vựng sẽ ngày càng chính xác và linh hoạt hơn.

- Khắc phục kỹ năng nghe

Để cải thiện kỹ năng nghe, sinh viên cần luyện tập thường xuyên với nhiều nguồn tài liệu khác nhau như hội thoại, bài giảng và video tiếng Anh. Việc luyện nghe nên bắt đầu từ mức độ phù hợp

với năng lực và tăng dần độ khó theo thời gian. Sinh viên cần tập trung vào việc nắm ý chính trước khi đi sâu vào các chi tiết để tránh bị quá tải thông tin. Ngoài ra, việc làm quen với hiện tượng nối âm, nuốt âm và ngữ điệu sẽ giúp nâng cao khả năng nhận diện từ trong giao tiếp thực tế.

Sinh viên cũng nên hạn chế phụ thuộc vào phụ đề để phát triển khả năng nghe hiểu tự nhiên. Việc nghe lặp lại nhiều lần kết hợp ghi chú nội dung chính sẽ mang lại hiệu quả cao. Bên cạnh đó, cần kiên trì luyện tập mỗi ngày để hình thành phản xạ nghe. Qua đó, kỹ năng nghe sẽ được cải thiện rõ rệt theo thời gian.

- Khắc phục kỹ năng nói

Để nâng cao kỹ năng nói, sinh viên cần chủ động luyện tập giao tiếp tiếng Anh trong nhiều tình huống khác nhau. Việc luyện nói theo chủ đề cụ thể và tham gia các hoạt động thảo luận nhóm sẽ giúp tăng sự tự tin và khả năng phản xạ. Sinh viên cần vượt qua tâm lý sợ sai và xem lỗi sai là một phần tự nhiên trong quá trình học tập. Ngoài ra, việc sử dụng đa dạng cấu trúc câu và từ vựng sẽ giúp bài nói trở nên phong phú hơn. Sinh viên cũng có thể luyện nói trước gương hoặc ghi âm để tự đánh giá và điều chỉnh.

Việc bắt chước cách phát âm và ngữ điệu của người bản ngữ cũng là một phương pháp hiệu quả. Bên cạnh đó, tham gia các câu lạc bộ tiếng Anh sẽ tạo thêm cơ hội thực hành. Nhờ đó, kỹ năng nói sẽ dần trở nên tự nhiên và lưu loát hơn.

- Khắc phục kỹ năng viết

Để cải thiện kỹ năng viết, sinh viên cần luyện tập viết thường xuyên với nhiều dạng bài khác nhau như câu, đoạn văn và bài luận. Việc kiểm tra kỹ lỗi ngữ pháp và chính tả sau khi viết là rất cần thiết để nâng cao độ chính xác. Sinh viên cũng cần học cách sắp xếp ý tưởng một cách logic và sử dụng các từ nối để tạo sự liên kết trong bài viết. Ngoài ra, việc đọc các bài mẫu sẽ giúp người học hiểu rõ cách triển khai ý và cách sử dụng ngôn ngữ học thuật. Sinh viên nên nhờ giảng viên hoặc bạn bè góp ý để nhận ra lỗi sai và cải thiện. Bên

cạnh đó, việc mở rộng vốn từ vựng và cấu trúc câu sẽ giúp bài viết phong phú hơn. Cần duy trì thói quen luyện viết đều đặn để nâng cao kỹ năng. Qua đó, khả năng viết sẽ ngày càng hoàn thiện và chuyên nghiệp hơn.

III. KẾT LUẬN

Qua quá trình nghiên cứu và phân tích, có thể thấy rằng việc mắc lỗi trong học tiếng Anh là một hiện tượng phổ biến ở sinh viên đại học. Những lỗi sai thường gặp liên quan đến phát âm, ngữ pháp, từ vựng và các kỹ năng ngôn ngữ như nghe, nói, đọc, viết. Các lỗi này không chỉ ảnh hưởng đến khả năng giao tiếp mà còn làm giảm hiệu quả học tập và sự tự tin của người học trong môi trường học thuật và thực tiễn.

Nghiên cứu cũng chỉ ra rằng nguyên nhân của những lỗi sai này xuất phát từ nhiều yếu tố khác nhau, bao gồm ảnh hưởng của tiếng mẹ đẻ, phương pháp học tập chưa phù hợp, thiếu môi trường thực hành cũng như tâm lý ngại sử dụng tiếng Anh. Bên cạnh đó, việc dạy và học còn nặng về lý thuyết, chưa chú trọng đầy đủ đến việc phát triển kỹ năng thực hành cũng góp phần làm gia tăng những hạn chế của sinh viên.

Từ việc nhận diện rõ các lỗi sai và nguyên nhân, đề tài đã đề xuất một số giải pháp thiết thực nhằm nâng cao hiệu quả dạy và học tiếng Anh. Các giải pháp này nhấn mạnh vai trò của cả giảng viên và sinh viên trong việc đổi mới phương pháp giảng dạy, tăng cường thực hành và chủ động trong học tập. Việc kết hợp linh hoạt giữa lý thuyết và thực hành, cùng với việc ứng dụng công nghệ trong giảng dạy, sẽ góp phần cải thiện đáng kể năng lực ngoại ngữ của sinh viên.

Có thể khẳng định rằng, việc phát hiện và khắc phục các lỗi sai không chỉ giúp sinh viên nâng cao trình độ tiếng Anh mà còn góp phần phát triển kỹ năng giao tiếp và tư duy ngôn ngữ một cách toàn diện. Trong thời gian tới, cần tiếp tục nghiên cứu và áp dụng các phương pháp giảng dạy hiệu quả hơn nhằm đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của xã hội đối với năng lực ngoại ngữ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Randolph Quirk Sidney Greenbaum (2000) A University Grammar of English, Oxford University Press
 Website: Giaoan.violet.vn
 Nguyễn Thị Thuý Huyền, Nguyễn Thị Hồng Tuyên, Phạm Thanh Tâm (2024), Các lỗi thường gặp và cách sửa lỗi trong giờ học nói tiếng Anh, Tạp chí Thiết bị Giáo dục, số 323 (kỳ 2 tháng 9/2024).
 Các sai lầm cần tránh khi tự học tiếng Anh tại nhà,
<https://theieltsworkshop.com/sai-lam-can-tranh-khi-tu-hoc-tieng-anh/>